

REFERANSE 201706767

Oslo, 01. mars 2018

Høringssvar om endringer i nett tariffen

Vi viser til høringsbrev av 30.11.17 med forslag til endring i forskrift om kontroll av nettvirksomhet - Utforming av uttakstariffer i distribusjonsnett.

Norsk Fjernvarme

representerer 50 selskaper innen produksjon og distribusjon av varme og kjøling, og 75 selskaper fra leverandørindustrien. Medlemmene står for over 90 % av fjernvarme-produksjonen i Norge.

- Norsk Fjernvarme er positive til omlegging til effekttariffer, men mener at en modell basert på "time of use" vil oppfylle kriteriene på en bedre måte enn det foreslåtte modellen for "abonnert effekt".
- Vi mener samtidig at "målt effekt" bør beholdes for næringskunder, ettersom dette er en veletablert og velfungerende modell.
- Vi er også positive til at utkoblbar tariff foreslås uendret, fordi den gir fjernvarmen mulighet til å øke fleksibiliteten i kraftsystemet, og dermed redusere nettinvesteringer.

Generelle kommentarer

NVE forventer endringer i kraftsystemet som følge av mer energieffektivt, men effektkrevende strømforbruk. Det planlegges ifølge Statnett investeringer i økt kapasitet på alle nettnivåer på 140 milliarder kroner til 2025. Vi støtter en endring av dagens tariffing til mer effektbasert prising, siden det er effektkostnader som vil være prisdrivende i sektoren framover.

Imidlertid mener vi NVE undervurderer de negative virkningene av modellen "abonnert effekt" for vanlige forbrukere, for nettselskap, for store kunder og for fjernvarmesektoren. Vi kan heller ikke se at NVE i tilstrekkelig grad har vurdert konsekvensene av forslaget opp mot politiske mål om utslippskutt, energieffektivisering og forsyningssikkerhet.

De nye tariffene skal ivareta flere hensyn, både for regulator, nettselskap og kunder. Vi kan ikke se at modellen "abonnert effekt" dekker dette på en god måte. Denne modellen synes ikke å svare på hovedbudskapet om likebehandling, forenklet kommunikasjon, kostnadsbesparelser, og den vil kunne få negative konsekvenser for fjernvarmens bidrag til lavutslippssamfunnet.

"Time of use" vil kunne gi et riktigere prissignal til forbrukere, samtidig som dagens "målt effekt"-tariff for næringskunder bør videreføres. En omlegging til "abonnert effekt" her kan få store administrative kostnader, som videreføres kundene med uheldige omfordelingsvirkninger.

Konsekvenser for fjernvarmesektoren

En endring til generell effektbasert tariffing i kraftnettet vil få følger for fjernvarmesektoren, både gjennom regulering av maksprisen for fjernvarme (energilovens § 5-5) for fjernvarmebedrifter med anleggskonsesjon og for kostnader ved bruk av elektrisitet i produksjon av fjernvarme.

Det er noen frihetsgrader rundt fjernvarmetariffingen, men den består i hovedsak av energiledd til husholdningskunder og energiledd pluss effektledd til næringskunder. Det grunnleggende er imidlertid at maksprisen for fjernvarme ikke skal overstige den tilsvarende

prisen for strøm. Økt effektledd kombinert med lavere energiledd for strøm vil potensielt også kunne gi en mer kostnadsriktig tariffing av fjernvarme. Men den forslåtte "abonnert effekt"-modellen, hvor effektkostnader legges inn i fastleddet, vil redusere fjernvarmeprisen, fordi forvaltningspraksis i dag er slik at fastleddet ikke skal inkluderes ved beregning av maksimalprisen for fjernvarme.

Slik forslaget nå står, vil følgen bli en radikal reduksjon av fjernvarmeprisen, som vil svekke konkurransekraften til fjernvarmen og videre også evnen til å avlaste kraftnettet. Utfordringen blir at bedriftene ikke får dekket vesentlige deler av egne kostnader. Dette påvirker også videre utbygging av fjernvarme slik at mange planer vil bli utsatt eller stoppet.

Dersom NVEs forslag vinner fram, vil det bli påkrevet å endre forvaltningspraksis for regulering av maksimalpris for fjernvarme (ref kap 7.2.3 i høringsnotatet). Alternativt må NVE eksplisitt gjøre det klart at abonnert effekt-delen av fastleddet er å forstå som et effektledd og ikke et fastledd ved beregning av maksimalpris for fjernvarme, slik at prisen for abonnert effekt kan inngå i fjernvarmeprisen i henholdt til energilovens prisregulering for fjernvarme. Vi forutsetter at dette utredes grundig *før* en ordning med abonnert effekt eventuelt skulle tre i kraft.

Konsekvenser for samfunnet

Reduserte investeringer i fjernvarmen er ikke i tråd med Enovas satsning på fornybar energi og forsyningsikkerhet med økt effektkapasitet, og heller ikke i tråd med regjeringens mål om utslippskutt, hvor fjernvarmen faser ut fossil olje i bygg, på byggeplasser og andre steder. Det undergraver også fjernvarmens rolle i den sirkulære økonomien, hvor fjernvarmen gjenvinner spillvarme fra avfallsforbrenning, industri og datasentre.

Mindre fjernvarme vil gi redusert fleksibilitet i forbrukermarkedet, i stedet for økt fleksibilitet, slik NVE selv og Statnett ber om, og låse en større del av oppvarmingsbehovet i byer og tettsteder til kraftnettet. Dette er uheldig og risikabelt, ettersom nettopp behovet for oppvarming er avgjørende for effekttoppene i kraftnettet.

Vi er imidlertid positive til at utkoblbar tariff foreslås uendret (s.45). Denne tariffen bidrar med storskala fleksibilitet til energisystemet og reduserer behovet for nettinvesteringer, ettersom fjernvarmen brukes som en verdifull effektreserve. Vi savner at NVE i større grad løfter fram dette samspillet i notatet.

Til sammenligning er styringssystemer for fleksibelt strømforbruk i mindre bedrifter og husholdningskunder fortsatt dårlig utviklet, og ikke modent teknologisk til å sikre avlastning av kraftnettet i samme skala.

En eventuell fjerning av utkoblbar tariff ville både fjerne denne effektreserven for kraftnettet og samtidig straffe fjernvarmesektoren, som vil få økte kostnader uten at prisen til sluttkundene kan økes.

Fjernvarmens effektreserve vil trolig øke i verdi for kraftnettet framover. I tillegg til estimert investeringsomfang på 140 milliarder kroner i nettene, melder kraftbransjen om ytterligere investeringer for å imøtekomme elektrifiseringen av andre sektorer. Det kan være vanskelig å forutse behovene for nye elspesifikke produkter, spesielt innen IT, i årene som kommer, noe

som øker behovet for fleksibilitet og alternativ effekt til oppvarming, som vi vet fortsatt vil være dimensjonerende for kraftnettet.

Det er store variasjoner på kuldeperioder fra år til år. I et system med "abonnert effekt" er kun egnet til å vurdere riktig nivå effektuttaket i etterkant av forbruket, mens "time of use" vil gi et mye tydeligere signal tilpasset faktisk situasjon i kraftnettet underveis og fremover. Vinteren 2018 er slik sett godt egnet til både å teste kraftsystemets yteevne lokalt og nasjonalt, gi signaler til utformingen av tariffier og behovet for fleksibilitet i forsyningen. Derfor mener vi også at dagens effektmodell i næringsmarkedet må videreføres, siden den fungerer godt som bidrag til reduksjon i effektuttak i kalde perioder.

Konsekvenser for kundene

NVE var i konsepthøringen selv tydelig negativ til abonnert effekt som modell. Det ser ut til at helomvendingen i hovedsak er basert på en faglig svak dialog med en liten brukergruppe. Uansett valg av modell, vil selve forklaringen av den valgte modellen være avgjørende for at kundene skal forstå hvordan den virker. Vi ser ikke at abonnert effekt er enklere enn de andre skisserte modellene på dette punktet.

Det er et mål at kundene skal få mer og bedre informasjon om sitt forbruk enn i dag. Innføring av AMS skal bidra til dette. Men det er en svakhet at forbrukere først får informasjon fra nettselskapet dagen etter forbruket, og ikke i sanntid, slik som i Sverige. Et annet sentralt spørsmål er hvordan rollefordelingen mellom aktørene skal være, ettersom NVE ikke pålegger nettselskap å varsle kundene om overforbruk.

Et av prinsippene bak forslaget er å bruke nettet når det er ledig kapasitet, men det forutsetter at kundene kan styre forbruket på en smart måte etter dette. Siden informasjon gjennom AMS kommer for sent, vil kundene ha liten mulighet for å korrigere sitt overforbruk. Konsekvensen av dette kan være at flere velger å abonnere på et høyere effektnivå for å sikre seg mot dyrt overforbruk, helt motsatt av det NVE planlegger.

Kunder som vil redusere forbruket gjennom energieffektivisering, investerer i slike løsninger med sikte på reduserte kostnader til energibruk senere. Treffsikre effekttariffer vil dreie investeringer mot tiltak som tar ned effekten til bygget den kaldeste timen, som for eksempel fjernvarme, bergvarmepumper eller isolering i eldre bygg. Andre tiltak, som ikke ha noen virkning på effektforbruket, som strømproduksjon på bygget, vil i større grad velges bort.

Vi tviler imidlertid på at de nye tariffene vil stimulere til ønskede tilpasninger av effektforbruk, som er et formål med tariffendringen. Vi ber NVE derfor utrede en modell som oppfyller kriteriene for forskriften og som svarer bedre på de politiske målene. De fleste vil også være tjent med å utsette endringene til mer avanserte måleteknologier og markedsløsninger er tilgjengelige og innenfor akseptabelt prisnivå.

Med vennlig hilsen

Heidi M. Juhler
Daglig leder

Trygve Mellvang-Berg
Kommunikasjonssjef